

Sprawozdanie końcowe urzędnika przeprowadzającego spotkanie wyjaśniające ⁽¹⁾**COMP/39.092 – Wyposażenie i instalacje do łazienek**

(2011/C 348/08)

Przypadek ten dotyczy kartelu, w którym producenci wyposażenia i instalacji do łazienek koordynowali ceny i zniżki w Austrii, Belgii, Francji, Niemczech, Włoszech i Niderlandach.

KONTEKST

Po otrzymaniu w dniu 15 lipca 2004 r. wniosku od przedsiębiorstwa Masco o zwolnienie z grzywny na podstawie obwieszczenia w sprawie łagodzenia kar z 2002 r., Komisja przeprowadziła inspekcje w pomieszczeniach należących do kilku przedsiębiorstw i stowarzyszeń wytwarzających wyposażenie i instalacje do łazienek w pięciu państwach tj. Austrii, Belgii, Niemczech, Włoszech i Niderlandach. Po przeprowadzonych kontrolach również przedsiębiorstwa Grohe, American Standard, Roca, Hansa i Dornbracht złożyły wnioski o złagodzenie kary. W dniu 2 marca 2005 r. Komisja przyznała przedsiębiorstwu Masco warunkowe zwolnienie z grzywny.

PROCEDURA PISEMNA**Pismne zgłoszenie zastrzeżeń**

Po złożeniu wyżej wymienionych wniosków o złagodzenie kary i przeprowadzeniu dochodzenia, w dniu 26 marca 2007 r. Komisja wydała pismne zgłoszenie zastrzeżeń, o którym powiadomiła 79 osób prawnych należących do 19 grup przedsiębiorstw ⁽²⁾. Komisja wyraziła wstępną opinię, że adresaci uczestniczyli w różnym stopniu, biorąc pod uwagę zakres i czas trwania, w pojedynczym i ciągłym naruszeniu przepisów art. 101 TFUE (poprzednio art. 81 Traktatu WE) i art. 53 Porozumienia EOG na rynku wyposażenia i instalacji do łazienek ⁽³⁾ obejmującego sześć państw członkowskich ⁽⁴⁾. Zgodnie z pismnym zgłoszeniem zastrzeżeń adresaci regularnie wspólnie koordynowali wzrost cen, porozumiewali się co do ustalania cen i wymieniali poufne informacje handlowe. Komisja oświadczyła, że zamierza przyjąć decyzję stwierdzającą naruszenie i nałożyć grzywny zgodnie z art. 7 i 23 rozporządzenia (WE) nr 1/2003 ⁽⁵⁾.

Dostęp do akt sprawy

Akta sprawy udostępniono stronom w formie elektronicznej na płycie DVD. Oświadczenia ustne złożone zgodnie z obwieszczeniem w sprawie łagodzenia kar były dostępne w siedzibie Komisji. W ramach procedury wglądu do akt trzykrotnie udostępniono stronom, w formie dodatkowych płyt DVD, informacje wcześniej uznane za niedostępne.

Przedłużenie terminu na udzielenie odpowiedzi na pismne zgłoszenie zastrzeżeń

Pierwotnie termin na przedstawianie pismnych uwag dotyczących zgłoszenia zastrzeżeń wynosił 2 miesiące od dnia otrzymania od Komisji akt sprawy na płycie DVD. Po otrzymaniu wniosków od kilku stron i w związku z np. ujawnieniem dodatkowych informacji, a także ze względu na trwający okres urlopowy, wszystkim adresatom pismnego zgłoszenia zastrzeżeń przyznano dwa ogólne przedłużenia jednoczesne. Wyjątkowo, wymienione przedłużenia ogólne zostały przyznane bezpośrednio przez DG ds. Konkurencji i zatwierdzone przez urzędnika przeprowadzającego spotkanie wyjaśniające. Ponadto po otrzymaniu uzasadnionych wniosków urzędnik przeprowadzający spotkanie wyjaśniające, który w tym czasie zajmował się sprawą, przyznał kilku stronom indywidualnie kolejne przedłużenia terminu. Ogólnie rzecz biorąc, okres czasu przyznany stronom na udzielenie odpowiedzi na pismne zgłoszenie zastrzeżeń wyniósł około czterech miesięcy. Wszystkie strony udzieliły odpowiedzi w terminie.

⁽¹⁾ Zgodnie z art. 15 i 16 decyzji Komisji 2001/462/WE, EWWiS z dnia 23 maja 2001 r. w sprawie zakresu uprawnień funkcjonariuszy ds. przesłuchań w niektórych postępowaniach z zakresu konkurencji, Dz.U. L 162 z 19.6.2001, s. 21.

⁽²⁾ Masco, Sanitec, Grohe, American Standard, Hansa, [...], Villeroy&Boch, Duscholux, Duravit, Roca, Dornbracht, Kludi, Artweger, Rubinetteria Cisa, [...], Mamoli Rubinetteria, RAF Rubinetteria, Teorema Rubinetteria i Zuchetti Rubinetteria.

⁽³⁾ Rynek wyposażenia i instalacji do łazienek składa się z trzech grup produktów: (i) wyposażenia; (ii) kabin prysznicowych oraz (iii) ceramiki.

⁽⁴⁾ Austria, Belgia, Francja, Niemcy, Włochy i Niderlandy.

⁽⁵⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1/2003 w sprawie wprowadzenia w życie reguł konkurencji ustanowionych w art. 81 i 82 Traktatu (Dz.U. L 1 z 4.1.2003, s. 1).

PROCEDURA USTNA

Złożenie ustnych wyjaśnień

Wszystkie grupy przedsiębiorstw, z wyjątkiem RAF Rubinetteria SpA, skorzystały z prawa do złożenia ustnych wyjaśnień na spotkaniu wyjaśniającym, które odbyło się w dniach 12–14 listopada 2007 r. (1).

Opis stanu faktycznego

Opis stanu faktycznego wysłano do wszystkich stron dnia 9 lipca 2009 r. W wymienionym piśmie Komisja zwróciła uwagę stron na niektóre dowody, do których nie odniesiono się w sposób szczególny lub nie potraktowano jako podstawy w pisemnym zgłoszeniu zastrzeżeń, ale które Komisja zamierzała uwzględnić przy podejmowaniu ostatecznej decyzji. Strony poinformowano jednocześnie o wnioskach, które można wyciągnąć na podstawie wymienionych dowodów, celem potwierdzenia istniejących zastrzeżeń przedstawionych wcześniej w pisemnym zgłoszeniu zastrzeżeń. Chociaż nie potraktowano poszczególnych dowodów jako podstawy w pisemnym zgłoszeniu zastrzeżeń, niemniej jednak stanowiły one część udostępnionych wcześniej aktów. Strony otrzymały możliwość udzielenia odpowiedzi na opis stanu faktycznego w ciągu trzech tygodni.

Po przeprowadzeniu konsultacji z komitetem doradczym jedna strona postępowania złożyła wniosek o drugie złożenie ustnych wyjaśnień na spotkaniu wyjaśniającym, w związku z domniemanym nieuzasadnionym wydłużeniem postępowania administracyjnego.

PROJEKT DECYZJI

Po otrzymaniu od adresatów pisemnych i ustnych wyjaśnień, Komisja utrzymała swoje zastrzeżenia wobec 63 osób prawnych należących do 17 grup przedsiębiorstw, lecz zdecydowała się nie kontynuować działań w związku z zastrzeżeniami przeciwko dwóm przedsiębiorstwom (2). W odniesieniu do przedsiębiorstw, wobec których podtrzymano zastrzeżenia w projekcie decyzji, czas trwania naruszenia przepisów w przypadku większości tych państw został znacznie zmniejszony, a całkowity czas trwania zmniejszony z prawie 19 do około 12 lat.

Ponadto w przypadku kilku stron zakres i uczestnictwo w naruszeniu zostały zawężone w porównaniu do pisemnego zgłoszenia zastrzeżeń. Co więcej, tylko osiem przedsiębiorstw zostało pociągniętych do odpowiedzialności za uczestniczenie w pojedynczym i ciągłym naruszeniu przepisów w odniesieniu do pełnego zakresu produktów i całego obszaru geograficznego tj. Austrii, Belgii, Francji, Niemiec, Włoch i Niderlandów. Pozostałe przedsiębiorstwa są odpowiedzialne jedynie za pojedyncze i ciągłe naruszenie przepisów w krajach, w których ich faktyczny udział w kartelu mógł zostać ustalony, ponieważ dowody w aktach nie są wystarczające, aby ustalić w sposób niekwestionowany, że były one świadome lub powinny być być świadome pełnego geograficznego zasięgu porozumienia kartelowego. W szczególności pięciu włoskich producentów pociągnięto do odpowiedzialności jedynie w związku z nielegalnymi kontaktami w zakresie wyposażenia i ceramiki, ponieważ były one aktywne lub świadome istnienia porozumień kartelowych tylko we Włoszech, gdzie uzgodnienia nie dotyczyły kabin prysznicowych. Niemniej jednak pozostałe przedsiębiorstwa odpowiadają za pojedyncze i ciągłe naruszenie przepisów w zakresie wszystkich trzech grup produktów, ponieważ – nawet jeśli nie były aktywne na rynkach innych produktów – były świadome (lub mogły w racjonalny sposób przewidzieć) całkowitego zakresu produktów w porozumieniach ograniczających konkurencję. Jednak w celu obliczenia grzywny, pod uwagę zostanie wzięta jedynie skuteczna sprzedaż na rynkach, na których przedsiębiorstwa te prowadziły aktywną działalność. Ponadto niniejszą decyzją stwierdza się przedawnienie co do nałożenia grzywny w stosunku do Niderlandów.

Ostatecznie, w odniesieniu do długości trwania postępowania administracyjnego w tym przypadku, pragnę przypomnieć, że zgodnie z art. 41 Karty praw podstawowych każda osoba ma prawo do tego, aby jej sprawa została rozpatrzona przez instytucje i organy Unii w rozsądnym terminie. Od notyfikacji pisemnego

(1) Pomimo faktu, iż wszystkie grupy przedsiębiorstw, z wyjątkiem RAF Rubinetteria, stawiły się na spotkanie, niektóre osoby prawne należące do przedsiębiorstw American Standard, Duscholux i Sanitec nie uczestniczyły indywidualnie tj.: Trane Inc (wcześniej: American Standard Corporation), Duscholux AG, Allia SA/SAS, produits Céramiques de Touraine SA, Keramag Keramische Werke A.G., Keramag Vertriebsges. m.b.H., Keramag Belgium N.V. (SA), Keramag Netherlands B.V., Koralle Sanitärprodukte GmbH, Koninklijke Sphinx B.V., Sphinx Bathrooms Belgium N.V. (SA) oraz Pozzi-Ginori SpA.

(2) [...].

zgłoszenia zastrzeżeń upłynęły ponad trzy lata, a od złożenia ustnych wyjaśnień - około 31 miesięcy, podczas gdy cała procedura trwała około pięciu lat i sześciu miesięcy. Stwierdza się, że okres czasu, który upłynął od złożenia ustnych wyjaśnień, był za długi, niezależnie od tego, że Komisja w tym okresie czasu wysłała opis stanu faktycznego, w którym przyznano stronom możliwość udzielenia odpowiedzi, oraz przeanalizowała i dokonała oceny kilku stwierdzeń o braku możliwości zapłacenia grzywny. W każdy razie nie trzeba rozstrzygać, czy czas potrzebny Komisji na przyjęcie niniejszej decyzji stanowił naruszenie zasady rozpatrywania spraw w rozsądnym terminie, ponieważ brak jest przesłanek, że przeszkodziłoby w skutecznym korzystaniu z prawa do obrony ⁽¹⁾.

Uważam, że projekt decyzji dotyczy jedynie zastrzeżeń, co do których strony miały możliwość przedstawienia swoich stanowisk.

Stwierdzam, że w niniejszej sprawie prawo wszystkich stron do złożenia wyjaśnień zostało zachowane.

Bruksela dnia 21 czerwca 2010 r.

Michael ALBERS

⁽¹⁾ Por. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 21 września 2006 r., sprawa C-105/04 P, pkt 35 i następane, *Nederlandse Federatieve vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied (FEG)*.